

CURCUBEUL APARE ȘI DISPARE

O mamă și fiul
său despre
viață, dragoste
și pierderi

**ANDERSON COOPER
GLORIA VANDERBILT**

VICTORIA
BOOKS

CURCUBEUL APARE ȘI DISPARE

O mamă și fiul
său despre
viață, dragoste
și pierderi

**ANDERSON COOPER
GLORIA VANDERBILT**

Traducere din engleză de
Ruxandra Tudor

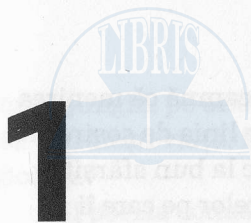
**VICTORIA
BOOKS**

CUPRINS

Introducere

Introducere	9
1	17
2	61
3	111
4	183
5	225
6	245
Epilog	275

În această dimineață, după ce m-am trezit, mi-a venit în minte o scenă din tinerețe: era aniversarea mea de 17 ani și mergeam grăbită pe Madison Avenue, ca să mă întâlnesc cu iubitul meu.

Emoția și nerăbdarea pe care le simțea acea tânără îmi erau cunoscute și, astfel, m-am simțit din nou, pentru un scurt moment, ca la 17 ani.

Dar nu am 17 ani. Am 91.

Și nu mai pot să merg nici la pas, nici grăbită. Nu m-am gândit niciodată că, dacă trăiești mult, s-ar putea să vină o vreme în care să devină imposibil să faci așa ceva. Acest lucru nu mi-a trecut prin minte nici când aveam 17 ani, nici mai târziu, după ce au trecut anii și am îmbătrânit. Eram conștientă că exista „bătrânețe”, dar îmi imaginam că avea să li se întâmple altora, nu mie. Asta și pentru că, în copilărie, nu am avut părinți, frați sau surori ca majoritatea copiilor și, din acest motiv, nu am știut ce curs pot lua viața și moartea.

Primul sentiment pe care l-am simțit la aniversarea de 91 de ani a fost unul surprinzător. Cum de am ajuns la această vârstă așa de repede? Sunt pregătită?

Dacă am ajuns la 91 de ani, înseamnă că menirea mea pe acest pământ se apropie de linia de sosire. Oare o să-mi găsesc puterea să duc la bun sfârșit această cursă cu curaj și să le las celor pe care îi iubesc o amintire despre mine care să îi ajute și să le dea puterea de care vor avea nevoie când nu voi mai fi?

Până să fiu doborâtă de gripa și astmul de anul acesta, am crezut că anii cei mai buni ai vieții mele abia aveau să urmeze. Toată viața am fost binecuvântată cu o sănătate de fier, așa că a fost un șoc pentru mine să mă trezesc pe o targă, într-o ambulanță care gonea cu sirenele pornite către spitalul din New York, același loc unde a fost dus cu ambulanța și tatăl tău, Wyatt Cooper, acum 37 de ani, și unde și-a găsit sfârșitul.

Astmul este o boală terifiantă – este ca și cum te-ar sugruma cineva cu un garou. Te sufoci, te chinui să respiri și te întrebi: „Gata? Așa am să mor? Te rog, Doamne, sau cine oi fi – *nu mă lua încă la tine*”. Este un clișeu, dar unul adevărat, pe care abia acum îl înțeleg pe deplin: sănătatea este un dar inestimabil. Atâta vreme cât ești sănătos, ești independent și ai controlul deplin asupra propriei vieți. Boala îți macină sufletul. Te agăți de speranță, după care te descurajezi și te temi că nu-ți vei mai reveni niciodată. Tot ceea ce am fost vreodată, tot ceea ce sunt acum și tot ceea ce aș putea deveni nu mai există. Acum sunt singură. Nimic nu-ți poate lua gândul de la acest final implacabil.

Oare cum mă poate trăda corpul, când mai am atâtea lucruri de făcut? Vezi tu, nu vârsta în sine îți joacă feste, ci corpul tău și, odată cu degradarea lui, îți seacă și puterile. Și ajungi obsedat și concentrat exclusiv pe starea ta de sănătate, pe orice simptom, pe

orice junghi, pe orice durere. În loc să muncești sau să-ți trăiești viața, îți irosești timpul cu programări la doctor.

Știi poezia scrisă de Algernon Charles Swinburne?

*De prea mult dor de viață,
de teamă și iluzii scăpați fiind de-acum,
În pripă dăm o rugă
Oricărui Zeu ar fi
Căci viața nu-i eternă;
Căci morții-s pe vecie;
Căci și vântosul fluviu
Prea lin se-aruncă-n mare.**

Direcția spre care ne călăuzește timpul nu este un mister pentru nimeni. Drumul pe care ne aflăm nu este un secret. Braț la braț sau mână în mână, înaintăm în pas de melc, în aceeași unică direcție, spre același final.

Moartea.

Acest cuvânt lasă o pată pe rândurile pe care le scriu în jurnal. Nu există negare, nu există punct de cotitură. Cu cât încerc mai mult să o șterg, cu atât se încorpățânează să se transforme într-o mângăleală cu sânge negru. Este precum nașterea – inevitabilă. Moartea este prețul pe care îl plătim pentru că ne-am născut.

Felul în care murim este o altă discuție. Dacă suntem bolnavi în stadiu terminal, putem alege să ne curmăm singuri viața. Undeva, în adâncul ființei mele, zace dorința de a părăsi această lume în pace, în timpul somnului.

* Referință la „The Garden of Proserpine”, publicată în 1866 în volumul *Poems and Ballads* (n.t.).

Trăiesc însă cu iluzia, cu speranța nebunească, plătând, că acest lucru pur și simplu nu mi se va întâmpla mie. Poate că am moștenit acest optimism îndărătnic de la bunica din partea mamei, Laura Delphine Kilpatrick Morgan, căreia eu îi spuneam Naney și care a stipulat în testament că, în cele patru zile de priveghi premergătoare înmormântării sale, dorea să fie vegheată de două călugărițe, care aveau să stea în ture la căpătâiul sicriului deschis, ca să se asigure că era cu adevărat moartă și că nu avea să deschidă brusc ochii.

Indiferent dacă sunt sau nu pregătită, știu că va veni o zi în care nu vor mai exista cuvintele „tu” și „eu”. Și, când se va întâmpla acest lucru, noi vom fi fost deja trimiși spre infinitate, fără șansa de a ne mai putea întoarce.

Dar nu îți face griji. Starea mea de sănătate se îmbunătățește. Noaptea trecută am visat că saream peste planeta aceea pitică, Pluto, aflată la trilioane de mile distanță, unde a fost trimisă, pentru prima dată, o navă spațială pentru a face fotografii. A fost floare la ureche.

Naney Morgan a cerut ca sicriul ei să fie vegheat patru zile de două călugărițe, ca să se asigure că nu avea să învie? Nu știam că le poți cere călugărițelor așa ceva.

Nu-mi imaginez cum este să ai 91 de ani. Încă încerc să mă obișnuiesc cu ideea că urmează să împlinesc 48 de ani, lucru care se va întâmpla peste doar câteva luni. Nu ți-am spus până acum, dar mereu am fost convins că o să mor la 50 de ani, pentru că atât avea și tata când s-a prăpădit.

Medicul meu curant m-a asigurat de mai multe ori că voi trăi mult peste această vârstă, dar nu îl cred pe deplin. Când te gândești că urmează să mori la 50 de ani, avantajul este că te impulsionezi să realizezi nenumărate lucruri, cu mult înainte de această vârstă, lucru pe care am încercat să îl fac și eu. Acum însă, perspectiva de a trăi mai mult de atât mă face să pun la îndoială planurile pe care mi le-am făcut.

Este evident că nu am moștenit optimismul lui Naney Morgan. Știu că ai fost foarte apropiată de ea în copilărie, dar acestea sunt singurele detalii pe care le știu despre ea.

Mereu m-am întrebat de ce nu ne-ai vorbit niciodată despre trecutul tău, după ce am mai crescut. Când împliniserăm deja 6 sau 7 ani, eu și Carter știam totul despre copilăria tatei, petrecută la ferma din Quitman, Mississippi. Ne povestea des despre frații și surorile lui și despre familia lui numeroasă. Ne-a spus câte ceva și despre relația agitată cu tatăl său și legătura specială cu locul în care s-a născut, dar tu nu ne-ai povestit niciodată despre familia ta. Ți s-a părut un subiect prea dificil pentru a fi dezbătut?

Nu m-am gândit niciodată că aș putea discuta cu tine sau cu Carter despre copilăria mea. Am avut o viață tumultuoasă, plină de evenimente stranii și de intrigi secundare suprarrealiste, așa încât, dacă aș fi încercat să o povestesc, ar fi însemnat să combin Procesul lui Franz Kafka cu Orașul nostru, al lui Thornton Wilder.

În plus, tatăl vostru nu v-a povestit numai anecdote din copilăria lui – fiind un mare fotograf, a avut sute de fotografii, prin intermediul cărora v-a putut arăta oamenii și locurile despre care vă vorbea. Persoanele din aceste fotografii zâmbesc fericite la aparat, fără machiaj sau vreun alt artificiu. Nu mă pot abține să nu mă întreb ce ar fi spus aceștia despre mine, dacă ar fi știut din ce haos proveneam.

Evident că tatălui vostru i-am povestit despre lucrurile care mi se întâmplaseră, dar mă extenua să-mi justific sentimentele, astfel că nu reușeam să-i spun decât o poveste de suprafață, fără niciun detaliu semnificativ.

Și dacă era atât de complicat să-mi deschid sufletul în fața omului pe care îl iubeam, cum aș fi putut să le vorbesc despre mine unor copii?

Nu eram obișnuită să discut despre propriile gânduri și sentimente. Când eram copil, adulții nu comunicau prea mult cu cei mici. Aveam nevoie de timp ca să-mi pun ordine în gânduri, ca să înțeleg raționamentele persoanelor din jurul meu, pe care, copil fiind, nu le-am înțeles niciodată.

Prima dată când am consultat un psihiatru aveam 27 de ani. Am intrat în cabinetul său și i-am spus: „Iată-mă aici, dar este un lucru despre care refuz să discut: mama”.

Evident că a fost o reacție ridicolă; exact despre mama voiam să discut cu medicul respectiv, dar încă mă temeam de ea din nenumărate motive. Una dintre binecuvântările vârstei pe care o am acum este faptul că nu mă mai tem de nimic.

Câțiva ani mai târziu, am avut o experiență extraordinară cu un alt psihiatru. În 1960, LSD era promovat ca o metodă nouă și cu posibile efecte

miraculoase, de cercetare a zonelor neexplorate încă din subconștientul anumitor pacienți. Medicul m-a întrebat dacă eram dispusă să încerc drogul respectiv sub stricta lui supraveghere, iar eu am răspuns „da”, fără să stau prea mult pe gânduri.

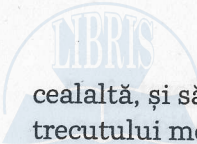
Și-n ziua de azi îmi amintesc tot ceea ce s-a întâmplat în timpul acelei întâlniri, de parcă s-ar fi petrecut acum câteva ore.

M-am trezit în anul 1925 – eram mică și stăteam în pătuțul meu din casa tatei din Newport, în timp ce el era în camera alăturată, dându-și ultima suflare. Am auzit pași care treceau pe holuri în mare viteză, uși care se deschideau și se închideau, oameni care strigau unii la alții. Era noapte și știam că se petrecea ceva îngrozitor. Mi se părea că aș fi putut opri totul dacă m-aș fi putut da jos din pătuț ca să mă duc la tata, dar nu puteam decât să stau pe spate, cu pumnișorii încleștați, fără să fiu în stare de nimic.

Dintr-odată, sunetele au încetat. Ușa dormitorului meu s-a deschis. În lumina care venea de pe hol am distins clar silueta scumpei mele guvernante, Dodo, și pe cea a mamei tatălui meu, bunica Vanderbilt. Stăteau una lângă alta și șușoteau. Am început să urlu și să trag de grilajul pătuțului, crezând în continuare că l-aș fi putut salva pe tata dacă aș fi ajuns la el. Dodo m-a luat în brațe și a început să mă lege, în timp ce bunica mă alina, dar eu am continuat să urlu. Cu toate acestea, nu m-au dus la tata. Mă înecam cu propriile lacrimi, incapabilă să le pot spune ceva.

Experiența pe care am trăit-o după ce am luat LSD mi-a schimbat viața. M-a ajutat să fac pace cu mama, după cincisprezece ani în care am fost străine una de

cealaltă, și să pun cap la cap piesele din puzzle-ul trecutului meu.

Înainte de a trece mai departe, cred că ar trebui să vă povestesc puțin despre trecutul mamei, ca să înțelegeți mai bine unele dintre evenimentele menționate de ea. Multe dintre ele sunt noi și pentru mine și a trebuit să le caut în cărțile de istorie, pentru că mama nu mi-a vorbit niciodată despre ele.

Mama a venit pe lume în 1924, într-o familie extrem de înstărită, și a primit la naștere numele Gloria Laura Vanderbilt. Primul membru al familiei Vanderbilt care a ajuns în America, în 1650, a fost Jan Aertson. Prima sa oprire a fost colonia olandeză din New Amsterdam, unde a primit un post de servitor pe care l-a acceptat, sperând că această slujbă l-ar fi salvat de la o viață în sărăcie în Europa. Jan s-a stabilit în Staten Island, locul în care descendenții săi au rămas aproape un secol, până când stră-stră-strănepotul său, Cornelius Vanderbilt, a schimbat soarta acestei familii pentru totdeauna.

Cornelius a renunțat la școală când avea 11 ani și a început să lucreze la compania tatălui său, care se ocupa cu transportul de persoane și de mărfuri cu feribotul, între Staten Island și Manhattan. La 16 ani deja conducea singur afacerea și naviga pe apele din jurul Manhattanului pe un vas mic, cu două catarge. Cornelius era un om de afaceri foarte priceput și, într-un final, a pornit o

altă afacere, de această dată cu vapoare cu aburi.

Era un om cumpănit și tenace, care și-a extins imperiul după ce a început să achiziționeze proprietăți imobiliare și linii de cale ferată, pe care ulterior le-a combinat pentru a crea linia de cale ferată New York Central. La moartea sa, care a survenit în 1877, reușise să strângă una dintre cele mai mari averi din toate timpurile, care valora peste o sută de milioane de dolari la vremea respectivă, adică două miliarde la valoarea actuală.

Tatăl mamei mele, Reginald Claypoole Vanderbilt, a fost stră-strănepotul lui Cornelius. Când a împlinit 21 de ani, acesta a moștenit milioane de dolari dintr-un cont de economii al familiei, dar nu avea nimic din etica muncii lui Cornelius. Lui Reginald îi plăceau caii, jocurile de noroc și băutura. A murit în 1925 de ciroză hepatică. Avea doar 45 de ani, iar mama, 15 luni.

Bunica mea, Gloria Morgan, a devenit cea de-a doua soție a lui Reginald cu doar doi ani înainte de decesul acestuia. Avea 18 ani când a născut-o pe mama și nu era deloc pregătită nici pentru rolul de văduvă, nici pentru cel de mamă.

Așa cum se întâmpla la acea vreme cu foarte mulți copii din familiile înstărite, și mama a fost crescută de o guvernantă. Numele acesteia era Emma Keislich, dar mama îi spunea „Dodo”. Aceasta a devenit cea mai importantă fință din viața sa.